

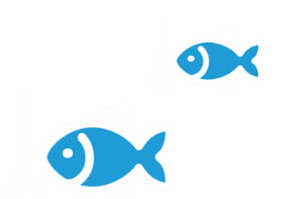

**KUHMOISTEN KUNNAN
TALOUSARVION TOTEUTUMA
31.03.2026**

Sisällys

Yhteenveto	3
Tuloslaskelma.....	4
Rahoituslaskelma	7
Tase	8
Käyttötalouden tavoitteiden ja määrärahojen toteumat	9
Yleishallinto	9
Sivistystoimi.....	16
Tekninen toimi	28
Investointien toteutumisen seuranta.....	42

Yhteenveto**YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMISESTA 31.03.2026**

(määrärahojen tasaisella toteutumisella toteutuma olisi 38,65 %)

TULOSLASKELMA:**Toimintatuottojen toteutuma 26,73 %:**

Vesi- ja jätevesilaskutus tehty 28.02.2026 saakka, lämpölaskutus tehty 28.02.2026 saakka.
Päivähoitolaskutus on tehty 31.03.2026 saakka.
Jätehuollon perusmaksut laskutetaan vasta elokuusta lukien.

Henkilöstökulujen toteutuma 23,53 %:

Henkilöstökulut vastaavat hyvin budjetoitua summaa.
Henkilöstön lomarahat maksetaan vasta heinäkuun palkkojen yhteydessä.

Palvelujen ostojen toteutuma 27,18 %:

Vakuutusmaksut painottuvat vuoden alkuun.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat 32,95 %:

Hankintoja on tehty etupainotteisesti.

Koko toimintakulujen osalta käyttö-% on 25,64.**Verotulot 22,43 %**

Kunnan tuloveron toteutuma-% on 27,78, yhteisöveron 40,51 % ja kiinteistöveron 3,96 %.
Kiinteistöveron päätilitykset tulevat syksyllä.

Valtionosuudet 24,28 %:

Valtionosuuksien lopullinen toteutuma saadaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Rahoitustuotot ja -kulut 997,63 %.

Korkotuotot olivat ennakoitua suuremmat.

Poistot ja arvonalentumiset 21,92 %:

Poistot on kirjattu suunnitelman mukaisesti.

Vuosikate on tällä hetkellä 232.851,25 €:a positiivinen.

Kauden tulos on tällä hetkellä -52.614,91 €.

RAHOITUSLASKELMA:**Investointien toteutuma on 12,00 %.**

Suuri osa investoinneista ajoittuu loppuvuoteen.

TOIMIALAT:

Yleishallinto toteutuma, menot 23 %

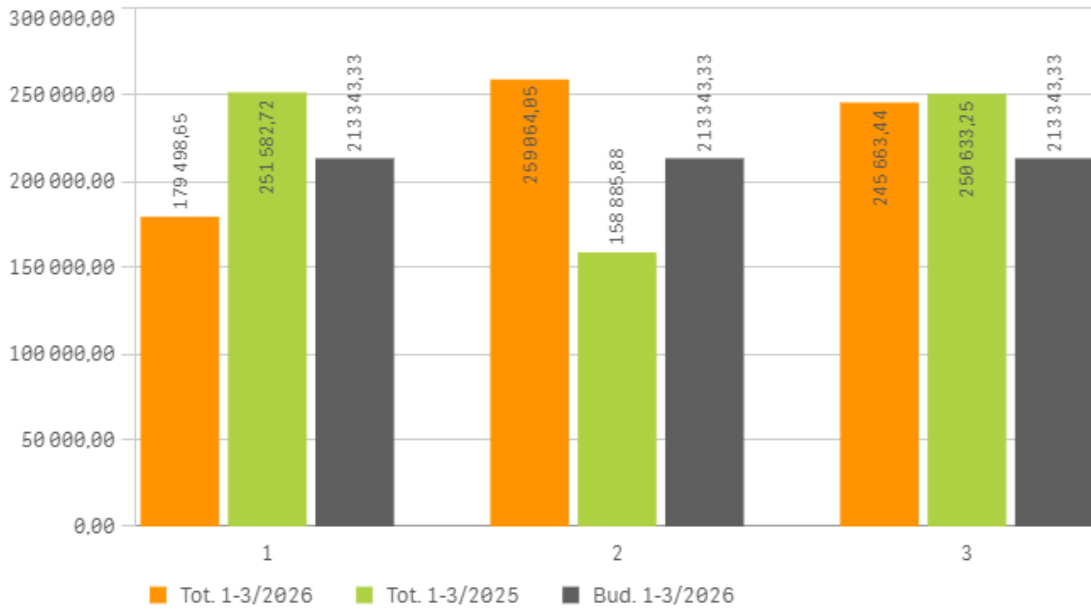
Sivistystoimi toteutuma, menot 25 %

Tekninen toimi toteutuma, menot 28 %

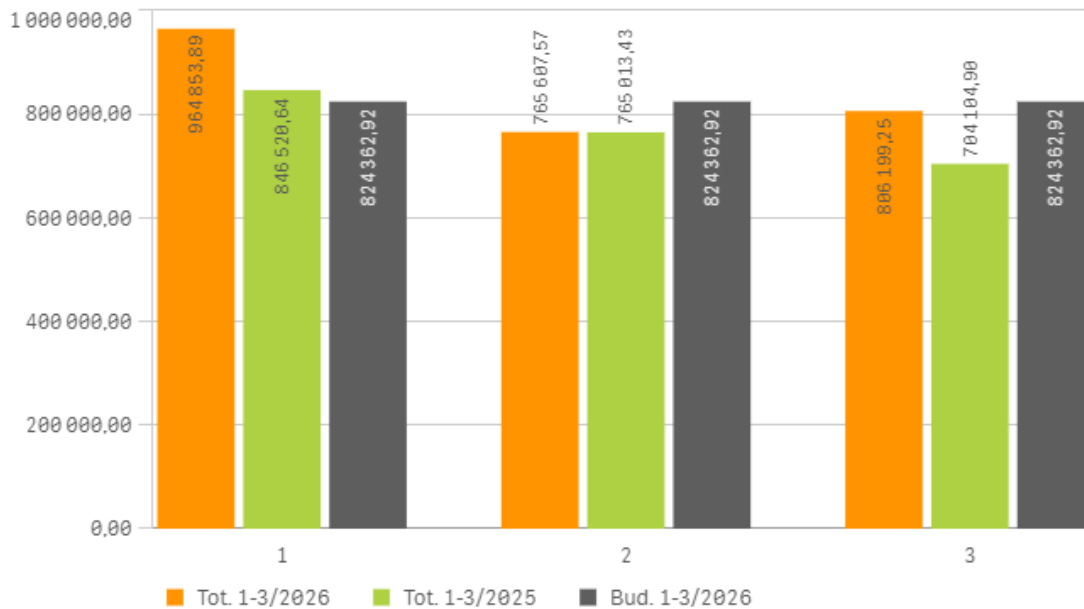
Tuloslaskelma 01.01.-31.03.2026

Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	684 226,14	2 560 120,00	26,73%
	Myyntituotot	177 085,74	793 375,00	22,32%
	Maksutuotot	14 961,98	405 025,00	3,69%
	Tuet ja avustukset	136 853,58	269 650,00	50,75%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	355 324,84	1 092 070,00	32,54%
	Totals	-2 536 660,71	-9 892 355,01	25,64%
	Henkilöstökulut	-1 202 583,04	-5 111 891,95	23,53%
	Palvelujen ostot	-790 505,70	-2 908 913,01	27,18%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-491 110,56	-1 490 350,05	32,95%
	Avustukset	-17 861,80	-233 900,00	7,64%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-34 599,61	-147 300,00	23,49%
TOIMINTAKATE	Totals	-1 852 434,57	-7 332 235,01	25,26%
	Totals	1 333 850,20	5 947 000,00	22,43%
	Kunnan tulovero	937 766,57	3 376 000,00	27,78%
	Kiinteistövero	69 946,40	1 766 000,00	3,96%
Verotulot	Osuus yhteisöveron tuotosta	326 137,23	805 000,00	40,51%
	Totals	671 625,00	2 766 294,00	24,28%
	Kunnan peruspalvelujen valtion.os	490 698,00	1 966 384,00	24,95%
	Verotuloihin perustuva valt.os	89 364,00	355 291,00	25,15%
	Opetus- ja kulttuuritoimen muu v.o.	8 061,00	118 109,00	6,83%
Valtionosuudet	Verotulomenetysten kompensatio	83 502,00	326 510,00	25,57%
	Totals	79 810,62	8 000,00	997,63%
	Korkotuotot	74 429,11	84 000,00	88,61%
	Muut rahoitustuotot	8 353,98	5 500,00	151,89%
	Korkokulut	-2 844,02	-80 000,00	3,56%
Rahoitustuotot ja -kulut	Muut rahoituskulut	-128,45	-1 500,00	8,56%
VUOSIKATE	Totals	232 851,25	1 389 058,99	16,76%
	Totals	-285 466,16	-1 302 417,00	21,92%
Poistot ja arvonalentumiset	Suunnitelman mukaiset poistot	-285 466,16	-1 302 417,00	21,92%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-52 614,91	86 641,99	-60,73%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-52 614,91	86 641,99	-60,73%

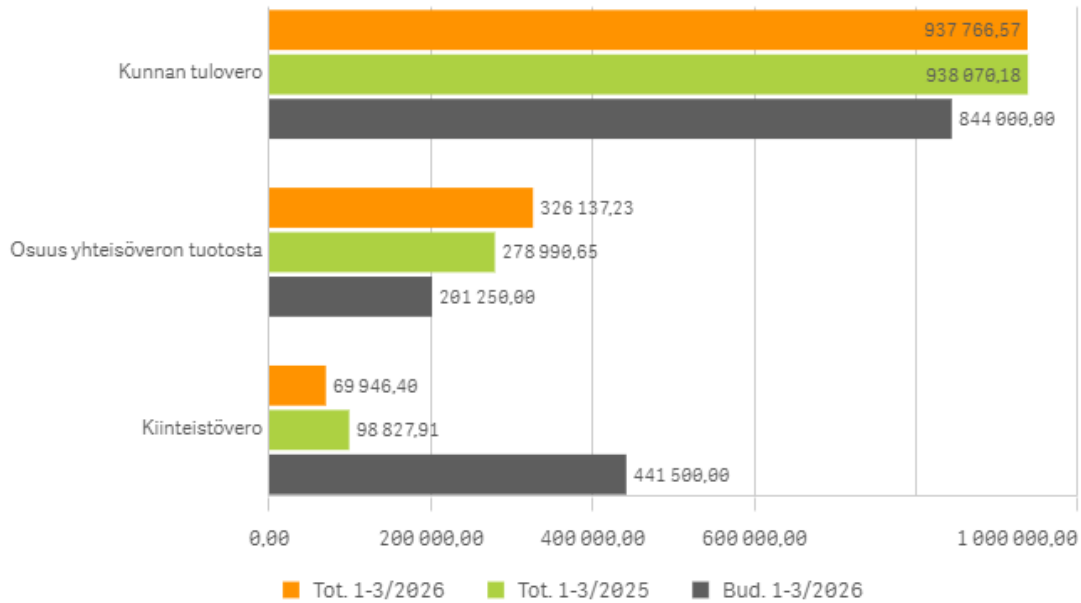
Toimintatuotot: 1-3/2026

Toimintakulut: 1-3/2026

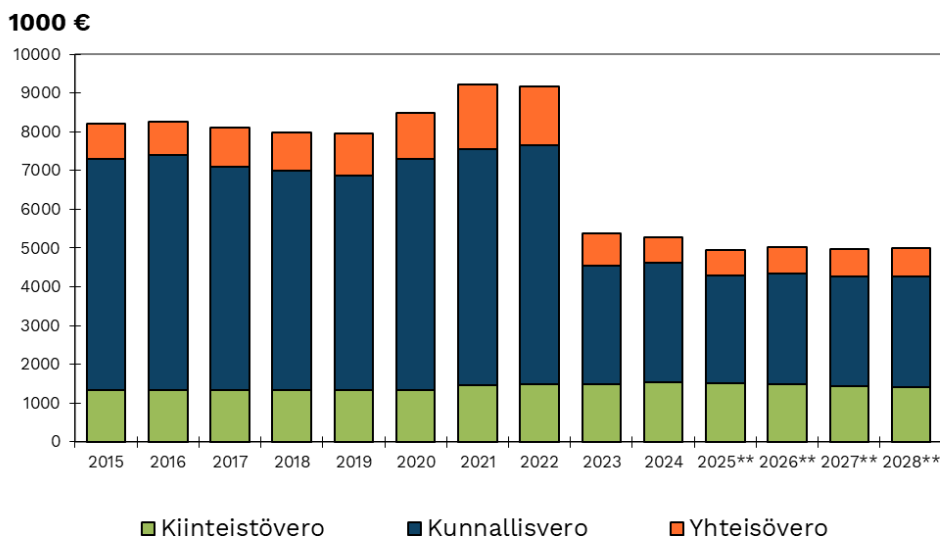

Verotulot tiliryhmittäin: 1-3/2026

Verotulot	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud 2026	Tot 1-3/2026- Bud 2026	Tot vs. Bud %2026
	verotulot yht.	1 333 850,20	5 947 000,00	-4 613 149,80	22,43%
	Kunnan tulovero	937 766,57	3 376 000,00	-2 438 233,43	27,78%
	Kiinteistövero	69 946,40	1 766 000,00	-1 696 053,60	3,96%
Verotulot	Osuus yhteisöveron tuotosta	326 137,23	805 000,00	-478 862,77	40,51%

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015-2028

Rahoituslaskelma

Kuhmoisten kunta

Rahoituslaskelma

	01.01.2026-31.03.2026	01.01.2025-31.12.2025
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	232 851,25	1 492 306,21
Tulorahoituksen korjaukset	-6 500,00	-51 059,42
Toiminnan rahavirta	226 351,25	1 441 246,79
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-149 331,45	-1 061 190,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	29 421,53
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 500,00	51 458,42
Investointien rahavirta	-142 831,45	-980 310,75
Toiminnan ja investointien rahavirta	83 519,80	460 936,04
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	8 000,00
Antolainauksen muutokset	0,00	8 000,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 500,00	-47 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-1 000 000,00
Lainakannan muutokset	-23 500,00	-1 047 000,00
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa		
Oman pääoman muutokset		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 133,62	10 098,91
Saamisten muutos	156 012,94	39 076,49
Korottomien velkojen muutos	-267 994,49	-214 538,09
Muut maksuvalmiuden muutokset	-114 115,17	-165 362,69
Rahoituksen rahavirta	-137 615,17	-1 204 362,69
Rahavarojen muutos	-54 095,37	-743 426,65
Rahavarat 31.12.	4 415 693,87	4 469 789,24
Rahavarat 1.1.	4 469 789,24	5 213 215,89
Rahavarojen muutos	-54 095,37	-743 426,65

Tase

Tiliryhmä_0	Tiliryhmä 1	Tiliryhmä 2	Alkusaldo1.1.2026	Loppusaldo31.3.2026
	Totals		26 399 335,57	26 053 092,55
		Totals	20 943 374,50	20 807 493,22
		Aineettomat hyödykkeet	11 830,00	8 872,50
		Aineelliset hyödykkeet	18 457 386,47	18 324 462,69
	PYSYVÄT VASTAAVAT	Sijoitukset	2 474 158,03	2 474 158,03
		Totals	421 105,82	421 105,82
	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	421 105,82	421 105,82
		Totals	5 034 855,25	4 824 493,51
		Saamiset	565 066,01	408 799,64
		Rahoitusarvopaperit	3 310 996,11	3 371 699,26
TASE VASTAAVAA	VAIHTUVAT VASTAAVAT	Rahat ja pankkisaamiset	1 158 793,13	1 043 994,61
	Totals		26 399 335,57	26 053 092,55
		Totals	19 981 184,08	19 928 569,17
		Peruspääoma	12 524 235,49	12 524 235,49
		Edellisten tilikausien ylijäämä(alijääm	7 456 948,59	7 456 948,59
	OMA PÄÄOMA	Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0,00	-52 614,91
		Totals	695 246,53	693 112,91
	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	Muut toimeksiantojen pääomat	695 246,53	693 112,91
		Totals	5 722 904,96	5 431 410,47
		Pitkäaikainen	288 872,50	288 872,50
TASE VASTATTAVAA	VIERAS PÄÄOMA	Lyhytaikainen	5 434 032,46	5 142 537,97

Käyttötalouden tavoitteiden ja määrärahojen toteumat

Yleishallinto

HALLINTOPALVELUT

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2026 ei järjestetä vaaleja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Ville Valkonen, JHT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHT-tilintarkastaja/JHT-yhteisö). Kunta on ostanut tilikausien 2021–2025 tilintarkastuspalvelut valtuuston päätökseen 31.5.2021 § 32 perustuen tilintarkastusyhteisö Revisium Oy:ltä. Vuonna 2026 tehdään päätös tilintarkastuspalvelusopimuksen optiovuosien käytöstä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT Ville Valkonen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Hallinto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Hallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuntakonsernin talous on vakaa			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Tilikauden tulokset ovat pääsääntöisesti positiivisia	86.000 euroa	Tilikauden tulos	Tilikauden tulos - 52.614,91 euroa
Vuosikate kattaa poistot	1.389.000 euroa	Kunnan vuosikate	Kunnan vuosikate 232.851,25 euroa.

Kunnan päätöksenteko tukee kuntastrategiaa			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Kuntastrategia huomioidaan toimielinten päätöksenteossa ja strategian toteutumista tarkastellaan vuosittain	Strategia-asiakirja ja toimenpideohjelmat ovat käytössä	Valtuuston päätökset ovat strategian ja toimenpideohjelmien mukaisia	Toteutunut.

Kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut ja hyvinvoiva henkilöstö			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Työntekijöiden työhyvinvointia tuetaan sekä osaamista kehitetään järjestelmällisesti ja samalla vahvistetaan vastuullista toimintakulttuuria	Työhyvinvointikysely	Työhyvinvointikyselyn henkilöstön työhyvinvointia kuvaava arvosana on asteikolla 1–5 vähintään 4.	Työhyvinvointikysely on toteutettu huhtikuussa 2026. Tulokset käsitellään 19.5.

Perustelut: Kunnan talouden tulee olla tasapainossa, jolloin kuntalaiset saavat hyvinvointia tukevat laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa. Lisäksi palvelujen tuottamiseen tarvitaan osaava ja motivoitunut henkilöstö, jonka ammattitaitoa pidetään yllä koulutuksen avulla. Kunnan toimintaa ohjaava kuntastrategia-asiakirja on valmistunut syksyllä 2022. Kunnan elinvoimaohjelma on hyväksytty keväällä 2024. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa. Huolelliseen ja perusteelliseen päätösvalmisteluun tulee myös kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäiset palvelut

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tietohallinto ja tietoliikennepalvelut, talous- ja palkkahallinto

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sekä talous- ja palkkahallinnon palvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu sekä tieto-, talous- ja palkkahallintopalveluista aiheutuvista menoista. Vuoden 2022 alusta lukien kunnan kirjanpidon sekä myynti- ja ostoreskontran palvelut on tuotettu Kuntalaskenta Oy:n toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa olevat sopimukset Jämsän kaupungin kanssa tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sekä palkkahallinnon palveluista. Sopimukset päättyvät vuonna 2026. Palkkahallinnon palvelut tuotetaan 1.4.2026 lukien uuden palveluntuottajan toimesta. Tietohallinnon palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana. Talousarviota laadittaessa palkkahallinnon palveluista on hankintamenettely käynnissä. Kuhmoisten kunnan palveluksessa on atk-tukihenkilö, joka varmistaa mm. tietohallintoon liittyvien lähipalvelujen sujuvuuden ja järjestelmien häiriöttömän toiminnan.

Taloushallinnon tehtäviä ovat mm. 1) taloustiedon tuottaminen (talousarvio, raportointi ja tilinpäätös) 2) maksuliikenteen hoitaminen 3) perinnän suorittaminen 4) taloushallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpitäminen 5) tarvittava koulutus esihenkilöille ja henkilöstölle.

Palkka- ja henkilöstöhallinnon keskeisinä tehtäviä ovat mm. 1) henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksu 2) henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittäminen ja toimintavarmuuden ylläpito 3) linjata työ- ja virkaehtosopimusten ja lainsäädännön tulkintaa työnantajan näkökulmasta henkilöstöä koskevissa kysymyksissä 4) tukea organisaatiota henkilöstöhallinnon kysymyksissä 5) työsuojelutoiminta.

Talous- ja palkkahallinnon sekä tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa.

Hallintopalvelut	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	13 826,74	91 600,00	15,09%
	Myyntituotot	138,50	5 000,00	2,77%
	Maksutuotot	0,00	0,00	-
	Tuet ja avustukset	13 525,58	81 600,00	16,58%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	162,66	5 000,00	3,25%
	Totals	-320 981,78	-1 381 931,22	23,23%
	Henkilöstökulut	-81 935,98	-425 961,22	19,24%
	Palvelujen ostot	-208 707,06	-822 870,00	25,36%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 045,34	-24 450,00	98,34%
	Avustukset	-2 600,00	-98 500,00	2,64%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-3 693,40	-10 150,00	36,39%
TOIMINTAKATE	Totals	-307 155,04	-1 290 331,22	23,80%
	Totals	0,00	5 500,00	0,00%
Rahoitustuotot ja -kulut	Muut rahoitustuotot	0,00	5 500,00	0,00%
VUOSIKATE	Totals	-307 155,04	-1 284 831,22	23,91%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-307 155,04	-1 284 831,22	23,91%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-307 155,04	-1 284 831,22	23,91%

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu Kuhmoisten kunnan strategiaan sekä elinvoimaohjelmaan. Kuntastrategia on hyväksytty syksyllä 2022. Elinvoimaohjelma sekä strategian toimeenpano-ohjelma valmistuivat keväällä 2024. Kunnan elinkeinoelämän kehittämisestä vastaavat kunnanjohtaja ja elinvoima-asiantuntija. Lisäksi kunnan elinvoiman ja elinkeinotoiminnan kehittämistä linjaa elinvoimajaosto.

Tehtyjen linjausten toteuttamisesta vastaa kunnanjohtaja yhteistyössä elinvoima-asiantuntijan kanssa. Kunnanjohtaja ratkaisee omalta osaltaan, kunnan hallintosäännön puitteissa, asiat jotka koskevat kunnan elinkeinoelämän kehittämistä ja kunnan markkinointia, päätöksenteon valmistelua elinkeinopoliittiseen kehittämiseen liittyvissä asioissa, toimitilojen ja teollisuustilojen määräaikaista vuokrasopimuksia, kunnanhallituksen ohjeiden mukaisesti laadittuja vuokrasopimuksia, yritysten perusneuvontaa ja alkavien yrittäjien palveluja, matkailuelinkeinojen tukemista, sidosryhmäyhteistyötä, kunnan elinkeinotoimintaan liittyviä alueellisia ja paikallisia hankkeita, kunnan omistamien tonttien myyntiä neuvottelujen ja sopimusten valmistelun osalta ja niiden markkinointia.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kunnan vetovoimaisuuden lisääminen			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Satama-alueen kehittäminen entistä vetovoimaisemmaksi matkailualueeksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Satama-alueen palvelukokonaisuuden kehittäminen. Satamarinteen kaavan toimeenpanon jatkaminen ja kehittäminen tarvittavalla tavalla.	Satama-alueen palveluiden määrän ja laadun kasvattaminen yhteistyössä yritysten kanssa. Matkaparkin kehittäminen ja markkinointi. Satamarinteen tonttien aktiivinen markkinointi.	Satamatyöryhmä on järjestäytynyt keväällä.
Houkuttelemme uutta yritystoimintaa kuntaan markkinoimalla tonttejamme, palveluitamme ja toimivia yhteyksiä. Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.	Kunnan yritystonttien aktiivinen markkinointi ja markkinoinnin kehittäminen. Tonttimyynnin jatkaminen ja kehittäminen. Hyvinvointia ja viihtyvyyttä tukevia parannuksia.	Myytyjen tonttien määrä, nettomuutto kuntaan. Olemassa olevien vapaa-ajanviettopaikkojen kehittäminen ja uusien suunnittelu.	Nettomuutto -3 Yleisen saunan suunnittelu alkanut.

Myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen ja vahvistaminen kaikessa toiminnassa.	Verkostoitumisen jatkaminen ja kehittäminen.	Yhteistyösuhteiden ja kumppanuuksien lisääntyminen.	Rakennusvalvonnan yhteistyö Padasjoen kunnan kanssa.
Ainutlaatuisten luonto- ja kulttuurikohteiden markkinointi ja kehittäminen matkailun, viihtymisen ja hyvinvoinnin lähteinä ympäri vuotuisesti.	Kunnan aktiivinen markkinointi eri kanavien kautta.	Kunnan näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääntymisen erityisesti Pirkanmaan maakunnassa.	Elinvoima-asiantuntija jatkanut yrittäjätapaamisia.
	Yli maakuntarajojen tehtävä matkailuyhteistyö.	Suur-Päijänne-hankkeen työryhmään osallistuminen.	Osallistuttu neljään messutapahtumaan 1.1.–31.3. välillä.
		Sysmä-Kuhmoinen välisen lauttaliikenteen esiselvityshankkeeseen osallistuminen.	Työryhmä kokoontunut aktiivisesti
			Hanke aktivoitui

Kuhmoisten kunnan elinvoimaohjelma 2024–2025 on Kuhmoisten kunnan yhteinen lupaus tulevaisuudesta, jonka toteuttamisesta meillä kaikilla on vastuu. Mahdollisimman hyvässä kunnossa olevat olosuhteet ja palvelut, sekä Kuhmoisten yhteisöllinen henki, ovat keskeisiä tekijöitä kunnan menestymiselle.

Elinvoimaohjelma on kunnan strategian ”Kuhmoinen Päijänteen paratiisi” liite ja sen tavoitteena on jalkauttaa kunnan strategia ja olla arkityön työväline strategisten tavoitteiden yhdistämiseksi entistä koordinoitummin ja paremmin hallittavissa olevin kokonaisuuksin.

Elinvoimaohjelma jakautuu Kuhmoisten kunnan strategian neljään painopistealueeseen:

- Kuhmoinen tarjoaa houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa
- Kuhmoinen luo kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin
- Kuhmoinen edistää vapaa-ajan ja viihtymisen mahdollisuuksia vakituisille ja kausiasukkaille sekä matkailijoille
- Kuhmoinen mahdollistaa vakaalla taloudella, hyvinvovalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä

Jokaiselle painopistealueelle on asetettu konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi toimenpiteille on asetettu vastuutahot. Kuhmoisten kunnan strategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon, jossa määritellään tarvittavat määrärahat ja muut resurssit. Toimenpiteiden toteutumista seurataan kunnan osavuositraporteissa ja tilinpäätöksessä sekä säännöllisissä keskusteluissa yhteistyökumppaneiden kanssa.

Strategian toimeenpano-ohjelma valmistui keväällä 2024. Kunnan eri toimialat laativat strategian toimeenpano-ohjelman. Strategian tavoitteita toteuttavat toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon ja niiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Samassa yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista laajennetussa johtoryhmässä. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet

Kuhmoisten kunta siirtyi osaksi kasvavaa ja kehittyvää Pirkanmaan talousaluetta vuoden 2021 alussa. Kunnan tunnettuuden lisääminen uuden maakunnan alueella, sekä verkostoituminen Pirkanmaan elinkeinoelämään, ovat edelleen merkittäviä talousarviovuoden 2026 painopistealueita.

Kuhmoisten kunta toimii aktiivisesti oman alueensa, sekä muiden kuntien ja maakuntien kanssa yhteisissä kehittämishankkeissa. Kunta osallistuu yli maakuntarajojen tapahtuviin kehittämishankkeisiin myös vuonna 2025. Kehittämishankkeita ovat mm. lauttareitti Sysmän ja Kuhmoisten välillä sekä valtatie 24-kehittämishanke.

Satamarinteen asemakaava hyväksyttiin vuoden 2020 lopussa. Alueen ensimmäinen tontti myytiin vuonna 2022. Satamarinteessä kortteleiden 203 ja 452 asemakaavan muutos saatiin valmiiksi vuonna 2024. Muutoksessa rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten rakentamisen sallivat AR-korttelit muutettiin erillispientalorakentamisen salliviksi. Samalla tarkasteltiin alueen kulkuyhteyksiä. Tavoitteena on, että alueelle muodostetaan viihtyisä pientaloalue, jossa huomioidaan myös alueelle kohdistuva ulkoilutarve sekä yhteydet sataman ja keskustan suuntaan.

Aurinkorinteen asuinalueen rakentuminen käynnistyy vähitellen. Alueen kunnallistekniikka valmistui syksyllä 2022. Alueelta on myyty 2025 vuoden loppuun mennessä neljä tonttia – yksi on enää myymättä.

Elinkeinotoimessa alkuvuosi on perinteisesti vilkas. Vuonna 2026 maaliskuun loppuun mennessä Kuhmoinen on osallistunut neljään messutapahtumaan. Tammikuussa olimme Helsingissä Matkamessuilla, mikä toteutettiin Lakeland Villages-yhteistyönä Kangasalan ja Pälkäneen kanssa osana Pirkanmaan yhteisosastoa. Näin saavutettiin kustannussäästöjä. Lakeland Villages-yhteistyön muotona tarjoamme yhteistyökuntien matkailuyrittäjille mahdollisuuden olla esittelemässä toimintaansa ja tuotteitansa osastollamme. Kuhmoisista oli mukana yrittäjiä ensimmäistä kertaa. Tammi-helmikuun vaihteessa osallistuttiin omalla osastolla rakentamisen Asta-messuille sekä helmikuun alussa K50-messuille Tampereella. Asta-messuilla osastolla oli kuntaa markkinoimassa nuorisovaltuuston jäseniä ja K50-messuilla senioreiden jäseniä. Maaliskuun viimeisenä viikonloppuna Helsingin Kevätmessuilla olimme jälleen Lakeland Villages-yhteisosastolla matkailuyrittäjien kanssa. Messumateriaaliksi tuotettiin kahdeksansivuinen matkailuesite, joka sai kiitosta. Lakeland Villages-yhteistyö on tiivistynyt Kuhmoisten osalta

Elinvoimajaostossa perustettiin sataman kehittämistyöryhmä, johon nimettiin elinvoimajaoston puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä elinvoima-asiantuntija, ja kutsuttiin sataman nykyiset yrittäjät satamapalveluista ja ravintolasta. Työryhmän työ on lähtenyt käyntiin tehokkaasti.

Kuhmoinen-Sysmä-lauttaliikenteen esiselvityshanke on myös hyvässä vauhdissa. Suur-Päijänne-työryhmä perustettiin eduskunnassa ja Kuhmoista siinä edustaa kunnanjohtaja. Elinvoima-asiantuntija on jatkanut syksyllä aloittamiaan yrityskäyntejä yhdessä Tampereen työllisyysalueen työnantajapalvelujen edustajan kanssa. Samoin tapahtumia järjestävien yhdistysten ja yrittäjien kanssa on pidetty tiiviisti yhteyttä talven aikana. Elinkeinotoimen tuottamassa uutiskirjeessä kuntalaisille ja kausiasukkaille kunta viestii eri toimijoiden järjestämistä tapahtumista.

Elinkeinoelämän edistäminen	1.1.-31.3.2026	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	45 553,70	132 000,00	34,51%
	Myyntituotot	45 385,43	125 000,00	36,31%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	168,27	7 000,00	2,40%
	Totals	-65 821,12	-316 275,31	20,81%
	Henkilöstökulut	-16 474,27	-54 548,30	30,20%
	Palvelujen ostot	-47 283,03	-257 127,00	18,39%
	Aineet, tarvikkeet	-1 145,89	-3 300,00	34,72%
	Avustukset	0,00	-1 300,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-917,93	0,00	-
TOIMINTAKATE	Totals	-20 267,42	-184 275,31	11,00%
VUOSIKATE	Totals	-20 267,42	-184 275,31	11,00%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-20 267,42	-184 275,31	11,00%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-20 267,42	-184 275,31	11,00%

Terveydenhuolto ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Keuruu

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Sote ostopalvelut Keuruu	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud 2026	Tot vs. Bud %2026
	Yhteensä	-8 004,15	-106 000,00	7,55%
TOIMINTAKULUT	Palvelujen ostot	-8 004,15	-106 000,00	7,55%
TOIMINTAKATE	Totals	-8 004,15	-106 000,00	7,55%
VUOSIKATE	Totals	-8 004,15	-106 000,00	7,55%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-8 004,15	-106 000,00	7,55%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-8 004,15	-106 000,00	7,55%

Yleishallinto 1.1.-31.3.2026	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	59 380,44	223 600,00	26,56%
	Myyntituotot	45 523,93	130 000,00	35,02%
	Maksutuotot	0,00	0,00	-
	Tuet ja avustukset	13 525,58	81 600,00	16,58%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuoto	330,93	12 000,00	2,76%
	Totals	-476 773,46	-2 114 206,52	22,55%
	Henkilöstökulut	-131 202,47	-640 509,52	20,48%
	Palvelujen ostot	-313 168,43	-1 335 997,00	23,44%
	Aineet, tarvikkeet ja	-25 191,23	-27 750,00	90,78%
	Avustukset	-2 600,00	-99 800,00	2,61%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-4 611,33	-10 150,00	45,43%
TOIMINTAKATE	Totals	-417 393,02	-1 890 606,52	22,08%
	Totals	0,00	5 500,00	0,00%
Rahoitustuotot ja -kulut	Muut rahoitustuoto	0,00	5 500,00	0,00%
VUOSIKATE	Totals	-417 393,02	-1 885 106,52	22,14%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-417 393,02	-1 885 106,52	22,14%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-417 393,02	-1 885 106,52	22,14%

Sivistystoimi

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2026

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Hyvinvointityö

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja ja hyvinvointisuunnittelija

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnalla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä alueen elinvoimaisuutta. Lakisääteinen toimielin Kuhmoisten kunnassa on Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä, jonka koolle kutsuja on sivistystoimenjohtaja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Hyvinvointityön tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia poikkihallinnollisesti eri toimialojen yhteistyönä. Toiminnan avulla pyritään luomaan yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään elämään koko väestölle yhteistyössä eri toimijoiden, kuten hyvinvointialueen ja alueen järjestöjen kanssa. Hyvinvointityön tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat valtuustokausittain laadittavaan kunnan laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan. Tavoitteellinen hyvinvointityö tukee tiedolla johtamista, ja sen tuloksellisuutta seurataan säännöllisesti vuosiraportoinnin avulla.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	<p>Kulttuurikasvatuksen edistäminen</p> <p>Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa</p> <p>Hyvinvointityön tuloksellisuuden todentaminen</p> <p>Kunnan eri toimialojen tukeminen kuntalaisten hyvinvointia edistävien palveluiden kehittämisessä ja tarjonnassa</p>	<p>Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman käyttöönotto</p> <p>Vuosittainen hyvinvointityön tavoitteiden seuranta vuosiraportoinnin avulla</p> <p>Poikkihallinnollisten hyvinvointityöryhmien (Kuhmoisten perhekeskustiimi sekä Liikunnan ja elintapojen edistämisen työryhmä) työskentelyn koordinaointi</p>	<p>Perhekeskuksen valmistelussa.</p> <p>Raportti 2024 käsitelty valtuustossa.</p> <p>Perhekeskustyö, LEE-työ, EPT-työ, maakunnallinen verkostotyö; mm. elintapaohjaus, työikäisten ruokailusuositukset, muistisairaiden hyvinvointi, mielen hyvinvointi yms.</p>
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	<p>Koulutuspäivien määrä</p> <p>Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri</p>	<p>HV-suunnittelija: 65+ päivätoimintamalli, osallisuusfoorumi, HYTE-messut sekä väkivaltatyön messut, tietokantakoulutus (DVV, LIPAS, PTV), THL kansanterveyspäivä. Sivistystj: Educa-messut, Nuori 2026 -päivät, Hallintosääntö kuntoon – sivistystoimen erityispiirteitä</p>

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuorohoito, varhaiseryityskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty v. 2022. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2026 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräaikaisia työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisääntyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit etukäteen lain edellyttämällä tavalla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön järjestäminen edellyttää vastuuhajaajan resurssin sekä koulunkäynnin ohjaajien työpanosta.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustusta toimintavuodelle 2025–2026 koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Saatu avustus käytetään opettajan ja lastenhoitajan palkkamenoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastyytyväisyyskyselyt Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet	Käyttöaste vaihtelee vuorohoidon osuuden, erityisen tuen resurssoinnin sekä etätyöskentelypisteen vuoksi. Käyttöaste keskimäärin 68 %. Kulttuurisuunnitelman mukaisesti sovittu Uulun sirkus-esitys 21.5. yhteisesti yhtenäiskoulun kanssa.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Toimintakauden arviointi Henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitäminen	Henkilöstö osallistunut Eduhousen varhaiskasvatuksen pedagogisiin koulutuksiin. Pedagogista keskustelua ylläpidetään suunnitellusti viikoittain tiimipalavereissa sekä koko varhaiskasvatuksen kuukausi-illoissa sekä viikkopalavereissa.

Varhaiskasvatus	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	7 503,50	80 500,00	9,32%
	Maksutuotot	7 503,50	30 500,00	24,60%
	Tuet ja avustukset	0,00	50 000,00	0,00%
	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	Totals	-217 776,96	-889 643,42	24,48%
	Henkilöstökulut	-193 059,39	-798 093,42	24,19%
	Palvelujen ostot	-7 507,57	-21 800,00	34,44%
	Aineet, tarvikkeet	-3 038,79	-10 600,00	28,67%
	Avustukset	-13 192,96	-50 000,00	26,39%
	Muut toimintakulut	-978,25	-9 150,00	10,69%
TOIMINTAKATE	Totals	-210 273,46	-809 143,42	25,99%
VUOSIKATE	Totals	-210 273,46	-809 143,42	25,99%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-210 273,46	-809 143,42	25,99%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-210 273,46	-809 143,42	25,99%

Yhtenäiskoulu

Vastuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukioskoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määräämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2025—2026 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Kulttuurinen moninaisuus rikkautena*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisytenä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2025—2026 koulutuksellisen tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen, Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon sekä koulunuorisotyön kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia, palkattu kouluvalmentaja ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä sekä Pirkanmaan eteläisen alueen sivistys- ja opetusjohtajien kokoontumisissa. Pirkanmaan NYT Yrityskylä järjestää opettajille koulutusta ja Yrityskylä-oppitunteja oppilaille.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	<p>Pitkillä välitunneilla tarjotun ohjatun toiminnan määrä</p> <p>Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset</p> <p>Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua</p> <p>Lukuvuoden jaksopalautteen kehittäminen</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet</p>	<p>Keskipäivän pitkillä välitunneilla on tarjottu runsaasti kerhotoimintaa: kuntosali-, käsityö- ja kuvis-, laulu-, lautapeli-, leikki-, noppapeli-, shakki- ja tammi- sekä tanssikerhot.</p> <p>Säännöllistä seurantaa mm. Freesin avulla.</p> <p>Koonti tehty maaliskuussa.</p> <p>Opettaja ohjeistettu jatkuvaan palautteen keräämiseen oppilailta ja opiskelijoilta sekä siihen reagoimiseen. Muistutettu talviloman yhteydessä.</p> <p>Kulttuurista moninaisuutta korostettu eri oppiaineiden opetuksessa.</p>
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	<p>Lukuvuoden arviointi</p> <p>Koulutuspäivien määrä</p>	<p>Jatkuvan arvioinnin ja siihen reagoinnin lisäksi toteutetaan vuosittainen kysely myöhemmin keväällä.</p> <p>Halukkailla ollut mahdollisuus osallistua kunnan järjestämälle ensiapukurssille. Opettajat suorittaneet vapaavalintaisia veso-koulutuksia.</p>

Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa.	Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle	Lukion markkinoinnin näkyvyys sisäisesti ja ulkoisesti	Facebook, Instagram, blogi, paperiesitteet, lehtimainonta, ravimainonta, messuille osallistuminen lukion huppareissa, esittelykierrokset kiinnostuneille. Yhteisiä tapahtumia, mm. periodin aloittajaiset. Lukion tutorien toiminta. Kouluvalmentajan työ.
--	---	--	---

Yhtenäiskoulu	1.1.-31.03.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	68 159,17	93 650,00	72,78%
	Myyntituotot	4 514,46	20 000,00	22,57%
	Maksutuotot	0,00	600,00	0,00%
	Tuet ja avustukset	63 582,00	67 550,00	94,13%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	62,71	5 500,00	1,14%
	Totals	-613 377,28	-2 440 795,39	25,13%
	Henkilöstökulut	-476 790,35	-1 907 795,39	24,99%
	Palvelujen ostot	-120 853,83	-444 525,00	27,19%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 618,60	-75 250,00	15,44%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-4 114,50	-13 225,00	31,11%
TOIMINTAKATE	Totals	-545 218,11	-2 347 145,39	23,23%
VUOSIKATE	Totals	-545 218,11	-2 347 145,39	23,23%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-545 218,11	-2 347 145,39	23,23%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-545 218,11	-2 347 145,39	23,23%

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita esimerkiksi kansainvälistä nuorisotyötä kehittämällä yhteistyössä Nuorisokeskus Marttisen kanssa. Nuoriso-ohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävissä. Etsivä nuorisotyö on yhdistetty kouluvalmentajan tehtävään.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esihenkilön johdolla; esihenkilön toimi avataan mahdollisesti vuonna 2026. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	<p>Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen</p> <p>Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä.</p> <p>Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.</p>	<p>Asiakastytyväisyyskyselyt ja asiakasmäärät</p> <p>Kulttuurihyvinvointitarjottimen kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa</p> <p>Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ja ryhmät</p>	<p>Asiakaskäyntien määrä nousnut keväästä 2025. Koulukirjaston lainamäärät nousseet huomattavasti. Monikielistä aineistoa otettu kattava kokoelma koulukirjastolle sekä pääkirjastolle. Lukudiplomi-hankkeessa julkaistu Kuhmoisten Lukudiplomi.</p> <p>Kirjaston henkilökunta tuottanut kulttuurisisältöä Pirhan Lähitorille. Uimahalliretket, kävelylenkit, kuntosalikuukausi, ikiliikkujaviikko, senioritanssi, lihaskunto- ja tuolijumppa. Latuverkoston ylläpito.</p> <p>Kotiseutuluento, kirjailijavierailut ja kirjapiirit, mediakriittisyys luento. Pop-up kirjastot Pihlajakoskella ja Päijälässä.</p>

	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	<p>Digituki, verkkokirjasto, e-aineisto, omatoimiasioinnit määrät</p> <p>Nuorisovaltuuston kokoukset /aloitteet</p> <p>Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi</p>	<p>Digitukea saatavilla kirjaston asiakaspalveluaikoina sekä tarvittaessa kotikäynteinä. Digituen asiakasmäärä selvästi kasvussa. Verkkokirjaston käyttö sekä e-kirjaston käyttö lisääntynyt vuosittain. Omatoimiasioinnit lisääntyneet.</p> <p>Lukudiplomit käytössä peruskoulun luokilla. Koululla yksi kirjailijavierailu ja kaksi kirjavinkkausta. Varhaiskasvatukselle seitsemän satutuntia ja yksi avoin kirjastolla. Päiväkodille perustettu eteiskirjasto.</p> <p>Kokouksia kaksi.</p> <p>Jäädiscot, talviloman touhupäivät. Pitkän välitunnin kuntosali- ja tanssikerhoissa 10-15 oppilasta/vk, Harrastamisen mallin liikunnallisia kerhoja neljä, osallistuja 7-15 henkilöä/kerho.</p>
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä	Kirjaston henkilökunta 3 koulutusta. Lisäksi verkkokursseja kirjastotyön lisäkoulutukseen. Nuori 2026 päivät 2 pvää. Lasten ja nuorten hv-seminaari 1 pvä.
		Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri	

Elämänlaatu palvelut	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	63 176,90	92 250,00	68,48%
	Myyntituotot	1 446,66	10 100,00	14,32%
	Maksutuotot	1 799,35	10 650,00	16,90%
	Tuet ja avustukset	59 746,00	68 000,00	87,86%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	184,89	3 500,00	5,28%
	Totals	-158 231,01	-686 427,02	23,05%
	Henkilöstökulut	-110 336,62	-494 152,02	22,33%
	Palvelujen ostot	-24 191,58	-122 325,00	19,78%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 095,49	-61 050,00	32,92%
	Avustukset	-2 068,84	-3 100,00	66,74%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-1 538,48	-5 800,00	26,53%
TOIMINTAKATE	Totals	-95 054,11	-594 177,02	16,00%
VUOSIKATE	Totals	-95 054,11	-594 177,02	16,00%
	Totals	-8 365,61	-22 070,00	37,90%
Poistot ja arvonalentumiset	Suunnitelman mukaiset poistot	-8 365,61	-22 070,00	37,90%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-103 419,72	-616 247,02	16,78%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-103 419,72	-616 247,02	16,78%

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: Ruokapalveluesihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on lailla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukailla ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi valmistuskeittiö ja kaksi jakelukeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta. Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut:

Päiväkodin ateriat

Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuotantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Kouluruokadiplomi ja Oiva-raportit Koululaiskysely vuosittain Lähiruoan monipuolinen hyödyntäminen	Oiva-raportit koulun keskuskeittiöllä joka vuosi. Ruokakasvatuksen nykytilaselvitys perusopetuksessa tehty. Kananmunia saatu omasta kunnasta. Luomua käytetään puurohiutaleissa ja joissakin vihanneksissa.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri	Henkilöstö suorittaa puhtauspalveluiden ammattitutkintoa 2 opintotuntia/kk. Esihenkilö ja varaeh. 3 koulutusiltapäivää kasvisruokiin.

Ruokapalvelut	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	250,00	7 625,00	3,28%
	Myyntituotot	250,00	5 125,00	4,88%
	Tuet ja avustukset	0,00	2 500,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Totals	-96 600,76	-324 377,10	29,78%
	Henkilöstökulut	-48 511,56	-193 592,10	25,06%
	Palvelujen ostot	-6 890,15	-20 115,00	34,25%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 608,05	-109 200,00	36,27%
	Muut toimintakulut	-1 591,00	-1 470,00	108,23%
TOIMINTAKATE	Totals	-96 350,76	-316 752,10	30,42%
VUOSIKATE	Totals	-96 350,76	-316 752,10	30,42%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-96 350,76	-316 752,10	30,42%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-96 350,76	-316 752,10	30,42%

Sivistystoimi	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	139 089,57	274 025,00	50,76%
	Myyntituotot	6 211,12	35 225,00	17,63%
	Maksutuotot	9 302,85	41 750,00	22,28%
	Tuet ja avustukset	123 328,00	188 050,00	65,58%
	Muut toimintatuotot	247,60	9 000,00	2,75%
	TOIMINTAKULUT	Totals	-1 085 986,01	-4 341 242,93
Henkilöstökulut		-828 697,92	-3 393 632,93	24,42%
Palvelujen ostot		-159 443,13	-608 765,00	26,19%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-74 360,93	-256 100,00	29,04%
Avustukset		-15 261,80	-53 100,00	28,74%
Muut toimintakulut		-8 222,23	-29 645,00	27,74%
TOIMINTAKATE	Totals	-946 896,44	-4 067 217,93	23,28%
VUOSIKATE	Totals	-946 896,44	-4 067 217,93	23,28%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-8 365,61	-22 070,00	37,90%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-8 365,61	-22 070,00	37,90%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-955 262,05	-4 089 287,93	23,36%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-955 262,05	-4 089 287,93	23,36%

Tekninen toimi

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2026

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimen päätehtävä on huolehtia Kuhmoisten kunnan fyysisen ympäristön toimivuudesta ja turvallisuudesta. Tekninen toimi vastaa siitä, että kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja lakisääteiset rakennusvalvonnan viranomaispalvelut toimivat kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Kuhmoisten kunnan tekninen lautakunta huolehtii kunnan kiinteistöomaisuuden, infra-omaisuuden (vesi ja viemäri ja kaukolämpö) hallinnasta ja kunnossapidosta sekä katualueiden ja kaavateiden, leikkipuistojen, viheralueiden, yleisten alueiden kuten uimarantojen, laitureiden sekä puistometsien huoltamisesta ja hoitamisesta sekä niiden suunnitelmista ja rakentamisesta. Tekninen lautakunta toimii myös kunnan jätehuoltoviranomaisena huolehtien yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisestä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien tavoite			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/ arviointikriteeri	Toteutuminen
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	Laitoksen vaatimustenmukainen toiminta	Toteutunut
	Viemäriverkoston ja jätevesipumppaamojen saneeraus	Toteutuminen	Valmisteilla
	Tievalaistuksen parantaminen led-valoilla	Toteutuminen	Toteutunut: puiston ja Sahatien kevyenliikenteenväylän valaistukset
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Kädentaitojen koulurakennuksen hankesuunnittelu	Toteutuminen	Kilpailutettu tarveselvityksen toteuttaja
	Kuhmolan terassi remontointi/ uusiminen	Toteutuminen	Neuvoteltu asiasta Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa
	Matonpesupaikan uusiminen	Toteutuminen	Poistettu investoinneista talousarviokäsittelyssä. Tulossa pientä remonttia käyttötaloudesta.

Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Kaavateiden kunnostus	Toteutuminen	Myllykujan suunnittelu ja tarvittavat tutkimukset aloitettu
---	-----------------------	--------------	---

Perustelut: Koko teknisen toimen tehtäväkentän toiminta-ajatuksen suunnitelman mukainen toteuttaminen olemassa olevilla henkilöresursseilla hyvin, on haasteellista ja haavoittuvaa. Henkilöresurssien pysyvyys nykyisellä tasolla varmistettava myös tulevina vuosina, jotta voidaan vastata kaikkiin lakisääteisiin kuntaa koskeviin vaatimuksiin. Kiinteistöhuollon ja siivouksen osalta henkilöstöresurssin riittävyttä tarkastellaan eläköitymisten kohdalla. Vuonna 2026 kiinteistöhuollon, vesilaitoksen ja siivouksen kenttähenkilöistä eläkkeelle on jäämässä neljä henkilöä, joista yhden kiinteistöhuoltajan tilalle ei toistaiseksi tulla palkkaamaan uutta henkilöä. Tämän jälkeen kiinteistöhuoltajia on kolme ja vesilaitoksen työntekijöitä kaksi. He kaikki kuuluvat kiinteistöhoidon ja vesilaitoksen yhdistettyyn päivystysrinkiin. Päivystysringin työaikalain mukaisen toiminnan kannalta viisi henkilöä on minimi, kun huomioidaan päivystysvapaat, lomat ja mahdolliset sairauslomat.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavojen toteutuksen vastuuhenkilö on tekninen johtaja. Kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvien valmistelu tehtävien vastuuhenkilönä toimii rakennustarkastaja. Kaavoitustyössä käytetään lisäksi kaavoitusasiantuntijaa ostopalvelusopimuksella.

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen muuttuviin tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet.

Kaavahankkeina on menossa jatkuvasti yksityisiä kaavanmuutoshankkeita, joita edistetään ja pyritään saattamaan lainvoimaiseksi. Tällä edistetään loma-asuntorakentamisen lisääntymistä ja siten omalta osaltaan tuetaan elinkeinoelämää lisäämällä kunnan kiinnostavuutta.

Tekninen toimi huolehtii asumisessa syntyvien jätteiden jätehuollon järjestämisestä Kuhmoisten kunnan alueella. Tehtäviin kuuluu mm. urakoiden ja palveluiden kilpailutus, jätehuoltourakoitsijoiden keräys- ja kuljetustoiminnan sekä jäteaseman hoidon valvonta ja jäteneuvonta. Tekninen lautakunta toimii kunnan jätehuoltoviranomaisena.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Jatkuva kaavatyö			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/ arviointikriteeri	Toteutuminen
Houkuttelevien asuin- ja ympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Yleiskaavatyön jatkaminen	Jatkuva toiminta	Keskustan osayleiskaava on ollut nähtävillä. Lausuntojen ja muistutuksien pohjalta tehdään tarkentavia ja lisäselvityksiä kevään ja kesän 2026 aikana.
	Kaavateiden kunnostus	Valmistuminen	Myllykujan suunnittelu ja tarvittavat tutkimukset aloitettu
	Matonpesupaikan uusiminen	Valmistuminen	Poistettu investoinneista talousarvio käsittelyssä. Tulossa pientä remonttia käyttötaloudesta.
	Jätehuollon järjestäminen siten, että ympäristö pysyy siistinä ja turvallisena	Toteutuminen	Seurataan aktiivisesti kunnille asetettavien jätehuollon velvoitteiden lainsäädännön muutoksia, jotta voidaan toteuttaa jätehuolto lakisääteisellä tasolla. Valmisteltu uusia jätteiden lajitteluohjetauluja ja tarroja, kunnan järjestämän biojätteen keräyksen kilpailutusta ja lieterekisterin perustamista. Lähes kaikki jätehuollon järjestämiseen

			liittyvät urakat ovat olleet kilpailutuksessa syksy 2025– kevät 2026.
Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa	Aurinkorinne- ja Satamarinne kaava-alueella tonttien varaaminen	Toteutuminen	Satamarinteen alueen infra on valmistunut lokakuussa 2025.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Kaavoitus- ja maankäyttö

Kaavoitus ja maankäyttö	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	5 229,40	308 480,00	1,70%
	Myyntituotot	694,76	975,00	71,26%
	Maksutuotot	4 534,64	295 675,00	1,53%
	Tuet ja avustukset	0,00	0,00	-
	Muut toimintatuotot	0,00	11 830,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Totals	-186 298,58	-843 722,14	22,08%
	Henkilöstökulut	-53 537,04	-289 619,14	18,49%
	Palvelujen ostot	-121 167,36	-492 303,00	24,61%
	Aineet, tarvikkeet	-11 496,53	-57 830,00	19,88%
	Avustukset	0,00	0,00	-
Muut toimintakulut	-97,65	-3 970,00	2,46%	
TOIMINTAKATE	Totals	-181 069,18	-535 242,14	33,83%
VUOSIKATE	Totals	-181 069,18	-535 242,14	33,83%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-55 736,92	-225 153,00	24,76%
	Suunnitelman mukaiset	-55 736,92	-225 153,00	24,76%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-236 806,10	-760 395,14	31,14%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-236 806,10	-760 395,14	31,14%

Kiinteistötoimi

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla huomioiden asukas- ja käyttäjäterveellisuuden vaatimukset.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy. Tässä huomioidaan aiemmin laaditun kiinteistöstrategian linjaukset. Pyritään hyödyntämään reaaliaikaisesti sisäilman laadun tarkkailua ja varhaista puuttumista poikkeamiin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien tavoite			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/ arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Koulukeskuksen A-rakennukset ilmanvaihdon säätöjen saaminen hyvälle tasolle Kädentaitojen koulurakennuksen hankesuunnittelu	Olosuhteiden parantuminen, työhyvinvointi Toteutuminen	Alkuvuoden aikana on tehty paljon säätöjä sekä myös laitteiston korjausta ilmanvaihdon parantamiseksi. Kilpailutettu tarveselvityksen toteuttaja.
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueella	Kiinteistöstrategian toteuttaminen Kiinteistöjen kuntoarviot, PTS-suunnitelmat ja energiakatselmukset Siivoukseen panostaminen Kuhmolan terassin remontointi/ uusiminen	Toteutuminen Olosuhteisen parantuminen, työhyvinvointi ja toiminnan tehokkuus Toteutuminen Toteutuminen	Toteutetaan olemassa olevaa kiinteistöstrategiaa ja laaditaan uutta. Kuntoarvioita ja PTS-suunnitelmia ei ole tänä vuonna vielä tehty, mutta niitä on suunnitteilla mm. koulun B-rakennukseen. Kuntalan osalta on tulossa tarkentavia rakennetutkimuksia. Siivoojista ja yhdistelmätyöntekijöistä osa on suorittanut oppisopimuskoulutuksena laitoshuoltajan tutkinnon työn ohessa. Neuvoteltu asiasta Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa.

Perustelut: Kiinteistöjen tehokkaan ylläpidon ja korjaustoiminnan edellytyksenä on riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot. Suurimmassa osassa kiinteistöjä edellisistä kuntoarviosta, pitkäntähtäimen peruskorjauksien suunnitelmista ja energiakatselmuksista on jo pitkä aika. Näitä tietoja tarvitaan myös kiinteistöstrategian päivitykseen.

Budjettirahoitteen tehtävän käyttötalousosa

Kiinteistötoimi	1.1.-31.3.2026	(ulkoinen)		
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	359 116,81	1 068 440,00	33,61%
	Myyntituotot	4 370,50	7 600,00	57,51%
	Maksutuotot	0,00	1 600,00	0,00%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	354 746,31	1 059 240,00	33,49%
	Totals	-352 128,42	-1 211 878,35	29,06%
	Henkilöstökulut	-125 817,45	-491 205,30	25,61%
	Palvelujen ostot	-118 006,13	-261 613,01	45,11%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-87 626,33	-361 340,05	24,25%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-20 678,51	-97 720,00	21,16%
TOIMINTAKATE	Totals	6 988,39	-143 438,35	-4,87%
VUOSIKATE	Totals	6 988,39	-143 438,35	-4,87%
	Totals	-168 238,33	-827 482,00	20,33%
Poistot ja arvonalentumiset	Suunnitelman mukaiset poistot	-168 238,33	-827 482,00	20,33%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-161 249,94	-970 920,35	16,61%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-161 249,94	-970 920,35	16,61%

Laitostoiminta

(vesihuolto ja kaukolämpö)

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä sekä haja-asutusalueella syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti.

Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn.

Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien tavoite			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Vesihuoltoverkoston saneeraus jatkuva	Toteutuminen	Tehty pieniä saneerauksia
	4 jätevesipumppaamon saneeraus	Toteutuminen	Valmisteilla
	Jätevedenpuhdistamon saneerauksen jatkuminen	Laboratoriotulokset, lupaehdot ja häiriötön toiminta	Toteutunut
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Vesihuollon häiriötön toiminta	Vedenjakelun keskeytykset	Ei vedenjakelun keskeytyksiä
	Vedenottamojen turvatason nosto	Toteutuminen	Toteutunut

Perustelut: Vesi- ja jätevesihuollon laitteiston päivittäminen ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon sekä ympäristöluvan vaatimuksien täyttymisen. Huolehtimalla riittävästä kokoaikaisista- sekä päivitysresursseista voidaan vakuuttua toiminnan turvallisuudesta. Laitoshenkilön eläköitymiseen vuonna 2026 varauduttiin ajoissa vuoden 2025 puolella, jotta uuden henkilön perehdyttäminen saatiin turvallisen toiminnan edellyttämälle tasolle.

Saamalla henkilökunnan sosiaali- ja vedenottamoiden laitostilat ajanmukaiseen työturvallisuuden vaatimaan kuntoon, voidaan varmistaa riittävä hygieniataso laitostoiminnassa.

Tammihelmikuu 2026 olivat poikkeuksellisen kylmiä, mistä johtuen lämmön ostokulut olivat poikkeuksellisen korkeat. Vesi- ja lämpölaskutuksien tulot eivät mene kvartaalijaolla, joten tulot ovat jäljessä vastaavista menoista.

Lämpö- ja vesitaksoihin on tarkoitus tehdä vuoden 2026 aikana korotuksia, jotta laitostoiminnan alijäämää saadaan pienennettyä.

Merkittävä osa kunnan myymästä vedestä ja erityisesti kaukolämmöstä menee kunnan omien kiinteistöjen käyttöön.

Budjettirahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Laitostoiminta

Laitostoiminta	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	119 766,14	652 575,00	18,35%
	Myyntituotot	119 766,14	619 575,00	19,33%
	Maksutuotot	0,00	33 000,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Totals	-387 685,80	-1 126 676,53	34,41%
	Henkilöstökulut	-40 249,94	-171 071,53	23,53%
	Palvelujen ostot	-62 780,86	-169 185,00	37,11%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-284 064,81	-782 730,00	36,29%
	Muut toimintakulut	-590,19	-3 690,00	15,99%
TOIMINTAKATE	Totals	-267 919,66	-474 101,53	56,51%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-1 040,46	0,00	-
	Muut rahoitustuotot	6,38	0,00	-
	Korkokulut	-1 009,67	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-37,17	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-268 960,12	-474 101,53	56,73%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-53 125,30	-227 712,00	23,33%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-53 125,30	-227 712,00	23,33%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-322 085,42	-701 813,53	45,89%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-322 085,42	-701 813,53	45,89%

Vesihuoltolaitos / talousvesi	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	23 107,45	162 660,00	14,21%
	Myyntituotot	23 107,45	162 660,00	14,21%
TOIMINTAKULUT	Totals	-30 297,44	-116 999,26	25,90%
	Henkilöstökulut	-14 883,79	-63 229,26	23,54%
	Palvelujen ostot	-10 017,31	-32 100,00	31,21%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 413,29	-20 580,00	26,30%
	Muut toimintakulut	16,95	-1 090,00	-1,56%
TOIMINTAKATE	Totals	-7 189,99	45 660,74	-15,75%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-6,41	0,00	-
	Muut rahoitustuotot	5,76	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-12,17	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-7 196,40	45 660,74	-15,76%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-3 690,89	-9 086,00	40,62%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-3 690,89	-9 086,00	40,62%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-10 887,29	36 574,74	-29,77%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-10 887,29	36 574,74	-29,77%

Vesihuoltolaitos jätevesi	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	30 470,93	235 915,00	12,92%
	Myyntituotot	30 470,93	202 915,00	15,02%
	Maksutuotot	0,00	33 000,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Totals	-100 510,77	-336 682,61	29,85%
	Henkilöstökulut	-20 658,88	-86 972,61	23,75%
	Palvelujen ostot	-46 479,55	-123 310,00	37,69%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 770,30	-123 800,00	26,47%
	Muut toimintakulut	-602,04	-2 600,00	23,16%
TOIMINTAKATE	Totals	-70 039,84	-100 767,61	69,51%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-21,89	0,00	-
	Muut rahoitustuotot	0,61	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-22,50	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-70 061,73	-100 767,61	69,53%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-8 893,08	-53 710,00	16,56%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-8 893,08	-53 710,00	16,56%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-78 954,81	-154 477,61	51,11%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-78 954,81	-154 477,61	51,11%

Kaukolämpöverkko	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	60 522,39	254 000,00	23,83%
	Myyntituotot	60 522,39	254 000,00	23,83%
TOIMINTAKULUT	Totals	-256 588,01	-672 994,66	38,13%
	Henkilöstökulut	-4 707,27	-20 869,66	22,56%
	Palvelujen ostot	-6 026,28	-13 775,00	43,75%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-245 849,36	-638 350,00	38,51%
	Muut toimintakulut	-5,10	0,00	-
TOIMINTAKATE	Totals	-196 065,62	-418 994,66	46,79%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-1 012,17	0,00	-
	Korkokulut	-1 009,67	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-2,50	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-197 077,79	-418 994,66	47,04%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-20 953,01	-83 812,00	25,00%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-20 953,01	-83 812,00	25,00%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-218 030,80	-502 806,66	43,36%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-218 030,80	-502 806,66	43,36%

Jätehuolto	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	5 229,40	296 650,00	1,76%
	Myyntituotot	694,76	975,00	71,26%
	Maksutuotot	4 534,64	295 675,00	1,53%
	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	Totals	-56 491,35	-296 516,70	19,05%
	Henkilöstökulut	-17 708,47	-77 176,70	22,95%
	Palvelujen ostot	-38 319,54	-213 790,00	17,92%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-423,28	-5 150,00	8,22%
	Muut toimintakulut	-40,06	-400,00	10,02%
TOIMINTAKATE	Totals	-51 261,95	133,30	-38455,50%
VUOSIKATE	Totals	-51 261,95	133,30	-38455,50%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-107,97	-432,00	24,99%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-107,97	-432,00	24,99%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-51 369,92	-298,70	17197,95%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-51 369,92	-298,70	17197,95%

Tekninen lautakunta	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	484 112,35	2 029 495,00	23,85%
	Myyntituotot	124 831,40	628 150,00	19,87%
	Maksutuotot	4 534,64	330 275,00	1,37%
	Tuet ja avustukset	0,00	0,00	-
	Muut toimintatuotot	354 746,31	1 071 070,00	33,12%
TOIMINTAKULUT	Totals	-926 112,80	-3 182 277,01	29,10%
	Henkilöstökulut	-219 604,43	-951 895,96	23,07%
	Palvelujen ostot	-301 954,35	-923 101,01	32,71%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-383 187,67	-1 201 900,05	31,88%
	Avustukset	0,00	0,00	-
	Muut toimintakulut	-21 366,35	-105 380,00	20,28%
TOIMINTAKATE	Totals	-442 000,45	-1 152 782,02	38,34%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-1 040,46	0,00	-
	Muut rahoitustuotot	6,38	0,00	-
	Korkokulut	-1 009,67	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-37,17	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-443 040,91	-1 152 782,02	38,43%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-277 100,55	-1 280 347,00	21,64%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-277 100,55	-1 280 347,00	21,64%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-720 141,46	-2 433 129,01	29,60%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-720 141,46	-2 433 129,01	29,60%

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2026

Rakennusvalvonta

Vastuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta käsittelee haetut luvat ja neuvoo/palvelee asiakasta hankkeen alusta loppuun. Rakennusvalvonta pyrkii käsittelemään luvat 4–5 viikossa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa. Vuonna 2026 huomio keskittyy paljon uuden rakentamislain täytäntöönpanon jatkamiseen sekä digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen. Jatkamme myös paperilupa-arkiston digitointia sekä Lupapisteen arkiston laajentamista vanhoilla lupatiedoilla. Lisäksi on suunniteltu kiinteistöveroselvityksen jatkamista.

Rakennustarkastajan sairasloman takia jouduttiin hankkimaan naapurikunnasta, Padasjoelta, sijainen hoitamaan pakollisia rakennuslupa-asioita. Ostopalvelusopimus tehtiin ajalle 10.2.-10.6.2026.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Investointien tavoite			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Paluumuuton edistäminen Kuhmoisiiin	10 paluumuuttotaloutta	Toteutuminen	Seuraaminen hankalaa.
Kausiasukkaiden Kuhmoisissa viettämän ajan lisääminen ja vakituisten asumisen mahdollistaminen	Vakituisten asukkaiden lisäys ja kausiasukkaiden viihtyminen	Myönteinen kehitys	Mittaaminen hankalaa käytännössä.

Perustelut:

Rakennusvalvonnan lupapäätöksillä ja neuvonnalla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Rakennusvalvonta	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	1 043,77	32 000,00	3,26%
TOIMINTATUOTOT	Maksutuotot	1 043,77	32 000,00	3,26%
	Totals	-28 709,58	-124 278,31	23,10%
	Henkilöstökulut	-14 753,79	-82 278,31	17,93%
	Palvelujen ostot	-13 180,06	-36 700,00	35,91%
	Aineet, tarvikkeet ja tavara	-376,03	-3 300,00	11,39%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-399,70	-2 000,00	19,98%
TOIMINTAKATE	Totals	-27 665,81	-92 278,31	29,98%
VUOSIKATE	Totals	-27 665,81	-92 278,31	29,98%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-27 665,81	-92 278,31	29,98%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-27 665,81	-92 278,31	29,98%

Ympäristönsuojelu

Vastuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille. Ympäristönsuojelun useissa laeissa määriteltyihin viranomaistehtäviin kuuluu ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusten ja hakemusten valmistelu, käsittely ja valvontatehtävien hoitaminen.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien rajoissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Tasapuolinen ympäristönsuojelu			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.	Asuin- ja elinympäristöt ovat houkuttelevia	Houkuttelevuutta häiritsevien asioiden vähentäminen	Ilmoituksiin reagoitu resurssien rajoissa.
Vastuullisen toiminnan edistäminen ja ympäristönäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa	Ympäristöasiat huomioidaan paremmin päätöksenteossa	Vastuullisuus ja ympäristöarvot näkyvät tehdyissä päätöksissä	Toteutunut.
Lupahakemukset	Ei oikaisuvaatimuksia ja valituksia päätöksistä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Ei oikaisuvaatimuksia tai valituksia.
Selkeät ja yksiselitteiset lausunnot	Kyselyjä enint. 2 % Ei valituksia	Kyselyjen määrä lupapäätöksistä	Ei ole tullut.

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen avulla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Ympäristönsuojelu	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	60,00	1 000,00	6,00%
	Myyntituotot	0,00	0,00	-
	Maksutuotot	60,00	1 000,00	6,00%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	-
	Totals	-8 665,29	-42 372,08	20,45%
	Henkilöstökulut	-8 324,43	-36 847,07	22,59%
	Palvelujen ostot	-340,86	-4 100,00	8,31%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	-1 300,00	0,00%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	0,00	-125,00	0,00%
TOIMINTAKATE	Totals	-8 605,29	-41 372,08	20,80%
VUOSIKATE	Totals	-8 605,29	-41 372,08	20,80%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-8 605,29	-41 372,08	20,80%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-8 605,29	-41 372,08	20,80%

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta huolehtiminen.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Yksityistielain mukaiset tehtävät			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Yksityisteiden avustaminen	Myönnettyjen määrärahojen jako	Toteutuminen	Avustusten hakuaika juuri alkanut.

Perustelut:

Rakennuslautakunta käsittelee ja myöntää yksityistieavustukset vuosittaisten määrärahojen puitteissa.

Yksityistiet	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	-195,00	-87 978,15	0,22%
	Henkilöstökulut	0,00	-6 728,15	0,00%
	Palvelujen ostot	-195,00	-250,00	78,00%
TOIMINTAKULUT	Avustukset	0,00	-81 000,00	0,00%
TOIMINTAKATE	Totals	-195,00	-87 978,15	0,22%
VUOSIKATE	Totals	-195,00	-87 978,15	0,22%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-195,00	-87 978,15	0,22%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-195,00	-87 978,15	0,22%

Rakennuslautakunta	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	1 103,77	33 000,00	3,34%
	Myyntituotot	0,00	0,00	-
	Maksutuotot	1 103,77	33 000,00	3,34%
	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	Totals	-37 569,87	-254 628,54	14,75%
	Henkilöstökulut	-23 078,22	-125 853,54	18,34%
	Palvelujen ostot	-13 715,92	-41 050,00	33,41%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-376,03	-4 600,00	8,17%
	Avustukset	0,00	-81 000,00	0,00%
	Muut toimintakulut	-399,70	-2 125,00	18,81%
TOIMINTAKATE	Totals	-36 466,10	-221 628,54	16,45%
VUOSIKATE	Totals	-36 466,10	-221 628,54	16,45%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-36 466,10	-221 628,54	16,45%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-36 466,10	-221 628,54	16,45%

Tekninen toimi yhteensä	1.1.-31.3.2026 (ulkoinen)			
Tiliryhmä_1	Tiliryhmä_2	Tot 1-3/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	485 216,12	2 062 495,00	23,53%
	Myyntituotot	124 831,40	628 150,00	19,87%
	Maksutuotot	5 638,41	363 275,00	1,55%
	Tuet ja avustukset	0,00	0,00	-
	Muut toimintatuotot	354 746,31	1 071 070,00	33,12%
TOIMINTAKULUT	Totals	-963 682,67	-3 436 905,56	28,04%
	Henkilöstökulut	-242 682,65	-1 077 749,50	22,52%
	Palvelujen ostot	-315 670,27	-964 151,01	32,74%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-383 563,70	-1 206 500,05	31,79%
	Avustukset	0,00	-81 000,00	0,00%
	Muut toimintakulut	-21 766,05	-107 505,00	20,25%
TOIMINTAKATE	Totals	-478 466,55	-1 374 410,56	34,81%
Rahoitustuotot ja -kulut	Totals	-1 040,46	0,00	-
	Muut rahoitustuotot	6,38	0,00	-
	Korkokulut	-1 009,67	0,00	-
	Muut rahoituskulut	-37,17	0,00	-
VUOSIKATE	Totals	-479 507,01	-1 374 410,56	34,89%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-277 100,55	-1 280 347,00	21,64%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-277 100,55	-1 280 347,00	21,64%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-756 607,56	-2 654 757,56	28,50%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-756 607,56	-2 654 757,56	28,50%

INVESTOINNIT 31.3.2026

		Hanke €	TA+muutos			Toteutunut	Toteutunut	Tot.
			Valtuuston sitovuustaso	31.3.2026	31.3.2026	%		
Investointihanke			Muutos €	Yhteensä €	Menot €	Menot €	Tulot €	Menot
Osakkeet ja osuudet								
Maa-alueet		4 000 €	0 €	0 €		0,00 €	6 500,00 €	
	Määräalan osto/myyminen						6 500,00 €	
	Vesijättöalueiden osto	4 000 €				0,00 €		
Investoinnit kiinteistöihin:								
	Kuntalan korjaukset	100 000 €				4 490,88 €		
	Paloaseman kunnostustyöt	20 000 €				3 550,60 €		
	Veljestupa	12 000 €				0,00 €		
	Kuhmolan kunnostustyöt	30 000 €				1 723,84 €		
	Kirjaston korjaukset ja lämmöneristys	23 000 €				0,00 €		
	Koulukeskuksen korjaukset	25 000 €				0,00 €		
	Kädentaitojen koulukeskus	50 000 €				0,00 €		
	T-rakennuksen kunnostus	65 000 €				0,00 €		
Investoinnit kiinteistöihin yhteensä		325 000 €	0 €	0 €	325 000 €	9 765,32 €	0,00 €	3,0 %
Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin:								
	Yritystoimitilat	150 000 €				82 461,24 €		
Invest. kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin yht.		150 000 €	0 €	0 €	150 000 €	82 461,24 €	0,00 €	55,0 %
Investoinnit laitostoimintaan:								
	Vesi- ja viemäriverkostot	40 000 €				270,61 €		
	Vesi- ja viemäriinjojen dokumentointi	15 000 €				0,00 €		
	JVP:n saneeraus	220 000 €				31 722,28 €		
Investoinnit laitostoimintaan yhteensä		275 000 €	0 €	0 €	275 000 €	31 992,89 €	0,00 €	11,6 %
Yleiset alueet ja liikenneväylät:								
	Kaavateiden kunnostaminen ja päällyst.	40 000 €				0,00 €		
	Teiden ja ulkoalueiden valaistus	30 000 €				25 112,00 €		
	Myllykujan osakorjaus	300 000 €				0,00 €		
	Laiturirakenteiden uusiminen (sopimus kunta/Päijän Marine)	11 830 €				0,00 €		

	Tehinhiekan kunnostus ja kehittäminen	20 000 €				0,00 €		
	Kuntoradan kunnostus	31 200 €				0,00 €		
Yleiset alueet ja liikenneväylät yhteensä		433 030 €	0 €	0 €	433 030 €	25 112,00 €	0,00 €	5,8 %
Investoinnit kalustoon:								
	Kiinteistöveroprojekti	60 000 €				0,00 €		
Investoinnit kalustoon yhteensä		60 000 €	0 €	0 €	60 000 €	0,00 €	0,00 €	0 %
Investoinnit yhteensä		1 247 030 €	0 €	0 €	1 243 030 €	149 331,45 €	6 500,00 €	12,0 %

Keskeneräiset

1.1.2026

	18
Kuntalan korjaukset	659,20
Paloaseman kunnostustyöt	6 529,48
Kuhmolan kunnostustyöt	222,04
	25
Yritystoimitilat	236,67
Teiden ja ulkoalueiden valaistus	29
Kädentaitojen koulurakennus	975,22
	20
	022,77
	116
	<u>645,38</u>